

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: Szemben az olajproblémával

(2009/C 182/02)

Főelőadó: **Frederic Adrian OSBORN**

2008. november 21-én az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Szemben az olajproblémával.

Az EGSZB Elnöksége 2008. november 12-én megbízta a „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. január 14–15-én tartott 450. plenáris ülésén (a január 14-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Frederic Adrian OSBORN személyében, továbbá 140 szavazattal 6 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglalás és következtetések

1.1 Az olajipar jövőjét az elkövetkezendő évtizedekben a következő két nagyon fontos tényező határozza meg:

- az éghajlatváltozás felgyorsulása, amelyet nagymértékben a fosszilis tüzelőanyagok elégetéséből származó CO₂-kibocsátás okoz,
- a világszintű készletek végeessége, valamint a fennmaradó készletekhez való biztonságos és könnyű hozzáfutást akadályozó, fokozatosan növekvő technológiai és politikai nehézségek.

1.2 A két tényező kölcsönhatása egyre bizonytalanabb pozícióba sodorja a világot, hiszen a növekvő szén-dioxid-kibocsátás miatt gyorsul az éghajlatváltozás üteme, illetve a mind nagyobb mértékű kőolajfogyasztás miatt egyre közelebb kerülünk ahhoz a helyzethez, amikor a készletek szűkössége kritikus hiányt és gazdasági zavarokat okoz.

1.3 Az éghajlatváltozással kapcsolatos válságból az egyetlen kivezető út a világ gazdaság számára az energiarendszer gyors átalakítása, elmozdítva azt a jelenlegi, a fosszilis tüzelőanyagoktól való túlságos függéstől. A kőolajjal kapcsolatosan a globális kereslet növekedésének néhány éven belül meg kell állnia, azután pedig folyamatosan csökkennie kell, hogy az évszázad közepére jóval alacsonyabb szintet érjen el. Ez a kihívás különösen Európa számára sürgető, hiszen nagymértékben függ az olajbehozattól.

1.4 Egyre ritkábban tárnak fel új kőolajlelőhelyeket, és azokkal kapcsolatosan gyakoriak a politikai és környezeti problémák. Ha sikerül csökkenteni a kőolajtól való függést, az egész világ (és különösen Európa) gazdagabb és biztonságosabb lesz.

1.5 Az európai keresletet 2050-re legalább 50 %-kal (de valószínűleg sokkal többel) kellene csökkenteni.

1.6 A piac önmagában nem tudja megvalósítani a kőolajról való szükséges átállást.

1.7 A kőolaj (és más fosszilis tüzelőanyagok) árát ⁽¹⁾ más energiaforrásokhoz képest a szén és benzin megadóztatása vagy a szén-dioxid-kibocsátási jogokkal való kereskedelem révén megnövelő adóügyi intézkedéseknek fontos szerepük van, és tovább kellene fejleszteni őket. Azonban további, ágazatonként differenciált intézkedésekre is szükség van.

1.8 Az Európai Unió kibocsátáskereskedelmi rendszerét úgy kellene továbbfejleszteni, hogy garantált minimális árat kellene meghatározni a szén-dioxid-kibocsátás számára a piac nagyobb biztonsága érdekében. Ezt követően a garantált árat a következő három évtizeden keresztül fokozatosan növelni kell, hogy egyre nagyobb nyomást gyakoroljunk az összes üzemeltetőre a fosszilis tüzelőanyagokról való átállás érdekében.

1.9 A közlekedési ágazatban az alábbi legfontosabb változásokra van szükség:

- a városok és más települések oly módon történő megtervezése, amelynek köszönhetően ahol csak lehetséges, lerövidülnek az utazási idők és távolságok,
- a repülőgépek, hajók, vonatok és mindenféle közúti közlekedési eszköz energiahatékonyságának és szén-dioxid-kibocsátásának folyamatos javítása,
- ahol lehetséges
- a légi közlekedéssel szemben a vasút,
- a magánközlekedéssel szemben a tömegközlekedés,
- a belső égésű motorok helyett az elektromos vagy hidrogénüzemű gépjárművek,
- illetve a kerékpár és a gyalogos közlekedés előnyben részesítése.

(1) A kőolajárak témáját az EGSZB készülőben levő CESE 348/2008 jelzésű véleményében (A megemelkedett olajárak támasztotta kihívással való szembenézés) tárgyalja részletesebben, amellyel az Európai Bizottság „A megemelkedett olajárak támasztotta kihívással való szembenézés” című közleményére reagál.

1.10 A lakóházakban és más épületekben a fűtésre, hűtésre és főzésre használt olajat (és más fosszilis tüzelőanyagokat) fokozatosan „zöld” energiaforrásokból származó elektromos árammal kell helyettesíteni.

1.11 Minél gyorsabban ki kell terjeszteni a megújuló forrásokból származó energiatermelést. A fosszilis tüzelőanyagok azonban még sokáig mindenképpen az energiatermelés legfontosabb tüzelőanyagai maradnak, ezért alapvető jelentőséggel bír a széndioxid-megkötésre és -tárolásra szolgáló technológiák minél gyorsabb bevezetése. Az olaj energiaelőállításban való felhasználását csökkenteni kell, ahol azonban továbbra is használják – éppúgy, mint a szén esetében –, széndioxid-megkötési technológia is alkalmazandó.

1.12 Az atomerőművek új generációjának egyes országokban szerepük lehet az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra történő átállásban. Nem szabad azonban megengedni, hogy az ebben az ágazatban végrehajtott beruházások elvonják a forrásokat és a politikai figyelmet a megújuló energiaforrások kifejlesztéséről.

1.13 Az Európai Unió és tagállamai hamar az élére álltak a politikák jó irányba való elmozdításának a fenti kérdésekkel kapcsolatban, azonban még a jelenleginél is messzebb ható és gyorsabb intézkedésekre van szükség. Hasonló elkötelezettség szükséges más fejlett országok részéről is, és fontos pénzügyi forrásokat kell szánni a fejlődő országok ilyen jellegű erőfeszítéseire.

1.14 A civil társadalmat sokkal nagyobb mértékben és szisztematikusabban kell bevonni a szükséges – különösen az életmódot és a viselkedést befolyásoló – változásokra vonatkozó tájékoztatásnak és e változások elfogadtatásának folyamatába.

1.15 A globális olajipar előtt kettős kihívás áll a jövőben:

- segítenie kell a világ oly módon történő átalakítását, hogy egyre kisebb legyen az olajtól való függés,
- és a birtokában levő nagy mennyiségű tudást és tapasztalatot, valamint pénzügyi súlyát annak érdekében kell latba vetnie, hogy az új, nem fosszilis tüzelőanyagon alapuló technológiák úttörőjévé váljon (vagy segítsen másokat azokká válni).

2. Széndioxid-kibocsátás és éghajlatváltozás

2.1 Az üvegházhatású gázok növekvő mértékű kibocsátása által okozott pusztító éghajlatváltozás kockázata a 21. század egyik legfontosabb világszintű kihívása.

2.2 Az IPCC rögzítette, hogy ha az üvegházhatású gázok kibocsátása által okozott globális hőmérsékletemelkedést az iparosítás korának szintjét legfeljebb 2 °C-kal meghaladó szinten szeretnénk tartani, akkor a CO₂-kibocsátás növekedésének 5–10 éven belül meg kell állnia, és 2050-ig a 2000-ben mért szinthez képest 50–85 %-kal kell fokozatosan csökkennie.

2.3 Ehhez a jelenlegi fogyasztási és termelési minták radikális, egy új ipari forradalomhoz mérhető átalakítása szükséges az egész világon. Az olajtüzelésből származó kibocsátás visszafogásának jelentős részt kell vállalnia a széndioxid-kibocsátás csökkenésében. Sokat segítene egy általánosan elfogadott világszintű – és ezen belül külön egy Európára érvényes – lefutási görbe vagy irányszám a következő négy évtized olajkeresletének fokozatos csökkentéséhez. Az európai olajfogyasztást 2050-ig legalább 50 %-kal, és valószínűleg még sokkal többel kell csökkenteni.

2.4 Jelenleg a globális olajfogyasztás még mindig évről évre nő, és ezt elsősorban a fellendülőben levő gazdaságok keresletének gyors ütemű növekedése vezérli. Bár az európai kereslet mértéke most már inkább stabilizálódni látszik, még nem jutottunk el a mindenképpen elrendő csökkenési fázisba.

2.5 Az Európában napjainkban az energiacsomaggal bevezetett intézkedések csupán a kezdetet jelentik; az EGSZB szerint azonban az Európai Bizottságnak hamarosan elő kell állnia egy második csomaggal, ha el akarjuk érni a megfelelő mértékű csökkenést.

2.6 Európa a globális olajkereslet alig 20 %-át képviseli. Ugyanilyen fontos lesz, hogy a jelenleg folyó éghajlat-változási tárgyalások során biztosítsuk a többi fejlett ország, illetve feltörekvőben lévő gazdaság hasonló elkötelezettségét a keresletcsökkentés iránt.

3. Kőolajellátás

3.1 A világ kőolajkészletei végesek, és nem fognak örökké tartani. Napjainkban is fedeznek fel új kőolajlelőhelyeket, de ezek általában kisebb és nehezebben hozzáférhető készletek, illetve esetenként a világ politikailag ingatag vagy barátságtalan részein találhatóak. Emiatt a kitermelés költségesebb lehet.

3.2 Egyes új lelőhelyek környezetvédelmi szempontból érzékeny helyen – például az Északi-sarkon – találhatóak. Mások, például a kanadai kátrányos homoktelepek nehezebben működtethetők, és maga a kitermelési folyamat is jelentősebb CO₂-kibocsátással jár. Lehetőség szerint el kellene kerülni, vagy legalábbis el kellene halasztani az ilyen források kihasználását mindaddig, amíg jobb környezetvédelmi és széndioxid-megkötési berendezéseket lehet majd alkalmazni.

3.3 Európa sajátos problémákkal szembesül az olajkészletek kapcsán. Az európai készletek fokozatosan apadnak, és Európa mind nagyobb mértékben válik függővé a behozattalól – ami mostanára a kínálat mintegy 80 %-át képviseli.

3.4 A jövőben Európa még nehezebb helyzetbe kerülhet. Az olajforrások nehezebben, vagy csak sokkal magasabb áron lesznek elérhetőek. A kínálat és az árak ingadozása is gyakoribb lehet.

3.5 A potenciális kínálatoldali probléma tovább növeli annak fontosságát, hogy gyors eredményeket érjünk el Európa olajfüggetlenségének csökkentése terén. Minél gyorsabban vagyunk képesek csökkenteni az összkeresletet és tudunk átállni más, jobban elérhető energiaforrásokra, annál nagyobb lesz függetlenségünk és biztonságunk, és annál határozottabban tudunk rászorítani másokat arra, hogy vegyenek részt a keresletcsökkentésben az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében.

4. Mi a megoldás? – A kőolaj leváltása

4.1 A kőolajat elsősorban a közlekedési ágazatban használják, de jelentős arányban jelenik meg a lakásfűtésben és a főzésben, más épületek fűtésében és hűtésében, az energiatermelésben, illetve a petrokémiai ágazat fűtőanyagaként. Mindezekben a területeken a lehető leggyorsabban csökkenteni kell, vagy meg kell szüntetni az olajtól való függést.

4.2 Közlekedési ágazat – három változás szükséges

- a városok és más települések oly módon történő megtervezése, amelynek köszönhetően ahol csak lehetséges, lerövidülnek az utazási idők és távolságok,
- a repülőgépek, hajók, vonatok és mindenféle közúti közlekedési eszköz energiahatékonyságának és szén-dioxid-kibocsátásának folyamatos javítása,
- illetve ahol lehetséges
- a légi közlekedéssel szemben a vasút,
- az egyénivel szemben a tömegközlekedés,
- a belső égésű motorok helyett az elektromos vagy hidrogénüzemű gépjárművek,
- illetve a kerékpár és a gyalogos közlekedés előnyben részesítése.

4.3 Lényeges felhasználási célokra a légi közlekedés még legalább 20–30 évig kiemelt olajfelhasználó kell hogy maradjon. Mindazonáltal a lehető legnagyobb fokú hatékonyságnövelést kell végrehajtani, és ahol csak lehetséges, a légi szállítással szemben előnyben kell részesíteni a nagysebességű vasúti szolgáltatások kiterjesztését. Gátolni kell a légi fuvarozás további terjedését és a repülőterek terjeszkedését is.

4.4 A hajózással kapcsolatosan folyamatosan törekedni kell a hatékonyság növelésére, és aktívan támogatni kell az innovatív ötleteket, például a szélenergia felhasználását a tüzelőanyagfogyasztás csökkentése érdekében.

4.5 Az olaj háztartási felhasználása

A fosszilis tüzelőanyagok elégetését, bojlerekben vagy főzéshez történő felhasználását fokozatosan le kell váltani, és háztartási tüzelőanyagként az (egyre inkább helyileg, megújuló módon termelt és hálózaton szállított) elektromos áramnak vagy a fenntartható módon termesztett fának kell a helyébe lépnie. Meg kell határozni az átállás menetrendjét is.

4.6 Olaj az üzleti szférában

Hasonló átállásra lesz szükség a gazdaság ipari és üzleti szektorában minden általános fűtési és egyéb felhasználás tekintetében. Ahol az ipari folyamatok nyersanyagként jelenleg fosszilis energiahordozókra alapulnak, ágazati elemzésre lesz szükség annak megállapítására, hogy az ezekből a folyamatokból eredő szén-dioxid-kibocsátást mennyire lehet leválasztani és tárolni, illetve hogy az ilyen jellegű felhasználásokat hol lehet nem fosszilis tüzelőanyagok égetésével kiváltani.

4.7 Áramtermelés

Az áramtermelés terén nagy erőfeszítésre lesz szükség, hogy a megújuló energiaforrások arányát minél előbb megnöveljük. Az Európa által kitűzött célok kezdetnek jók, de többet kell tenni annak érdekében, hogy a különböző technológiákat elérhető áron piacra vigyük.

4.8 A szén (és kisebb mértékben más fosszilis tüzelőanyagok) a következő évtizedekben is az áramtermelés fontos tüzelőanyagai maradnak. A szén-dioxid-leválasztást és -tárolást mihamarabb fejleszteni kell, ezt követően pedig kötelezővé kell tenni minden, még olajjal működő erőmű számára is.

4.9 Az atomerőművek új generációjának is juthat némi szerep. A nukleáris áramtermelési technológiának azonban megvannak a maga fenntarthatósági problémái, és nem szabad megengedni, hogy beruházási forrásokat és politikai figyelmet vonjon el az átállás fő céljától: a megújuló energiaforrások felhasználásának és az energiahatékonyságnak a jelentős növelésétől.

4.10 A változások tervezésével foglalkozók segítése érdekében hasznos lenne indikatív görbéket meghatározni az olajat felhasználó egyes alágazatokban elérendő csökkentések mértékére nézve, továbbá globális és regionális szinten is meghatározni ezeknek az átállásoknak a valószínű ütemterveit.

5. Mi a teendő? Szakpolitikai intézkedések a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentésére és az energiaellátás diverzifikációjának ösztönzésére

5.1 Az átalakulások ösztönzéséhez és elősegítéséhez szükséges intézkedések közül több már jól ismert. Az Európai Bizottság nemrégiben kiadott „energiacsomagjában” szereplő intézkedések számos kérdést lefednek, és elvileg jó kiindulópontot nyújtanak a további fejlesztéshez. Az intézkedések körét a világ minden részén, így Európában is bővíteni kell, emellett az intézkedéseket nyomatékosabban és gyorsabban kell alkalmazni.

5.2 Adópolitikai lépések a szén-dioxid-kibocsátás megfelelő beárazása érdekében

A fosszilis tüzelőanyagok árában meg kell jelennie a szén-dioxid-kibocsátás által a világ számára jelentett teher teljes költségének. Ehhez vagy a szén-dioxid-kibocsátást okozó termékek (például a benzín) adóztatására, vagy szén-dioxid-kibocsátási kvóták és kereskedelmi engedélyek rendszerére, vagy mindkettőre van szükség.

5.3 Az Európai Unió kibocsátáskereskedelmi rendszerét hangsúlyosan előtérbe kell állítani, hogy világos és stabil piaci jelzést nyújtson a fossziliztüzelőanyag-fogyasztás csökkentése és az egyéb tüzelőanyagokra való részleges áttérés irányába. Az anomáliákat meg kell szüntetni, és a kivételek számát csökkenteni kell. A rendszert mindenekelőtt ki kell terjeszteni a többi fejlett országra, és amint lehetséges, a feltörekvő gazdaságokra is. Ezt a célt az éghajlatváltozásról folytatott nemzetközi tárgyalások középpontjába kell helyezni.

5.4 A rendszert jó volna esetleg úgy továbbfejleszteni, hogy a piac nagyobb biztonsága érdekében egy minimálárat határoznának meg a szén-dioxid-kibocsátásra. Ezt követően a minimálárat a következő három évtizeden keresztül fokozatosan növelni lehetne, hogy mindenfajta szereplőre egyre nagyobb piaci nyomást gyakoroljunk a fosszilis üzemanyagokról való áttérés irányában.

5.5 Szabályozási intézkedések

Az adópolitikai intézkedések önmagukban nem elegendőek ahhoz, hogy ösztönözzenek az olajról szükséges áttérésre. A kereslet túlságosan rugalmatlan, és politikai korlátai is vannak annak, hogy túl gyorsan emeljék meg az olajtermékek árát. Szabályozási intézkedések átfogó programjára van szükség a normák felemeléséhez, illetve az alacsony hatékonyságú folyamatok és termékek kiszorításához. Emellett támogatni kell a kutatás-fejlesztést, és be kell vezetni az új technológiákat.

5.6 A hatékonyság érdekében olyan átfogó és sürgős programra van szükség, amely az összes energiafogyasztó termék és szolgáltatás energiahatékonysági normájának felemelését célozza. Európának még tovább kell lépnie, mind a normák kidolgozása, mind betartatásuk terén. Az épületek hűtése és fűtése például még mindig igen kevéssé hatékony, úgyhogy e téren nyomatékos cselekvési programokra van szükség a gyors javulás érdekében.

5.7 A járművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére irányuló szabványok különösen fontosak. Az EGSZB üdvözlözi az új szabványokat, melyekről most történt megállapodás, de sürgeti, hogy az elkövetkező évekre mielőbb dolgozzanak ki még szigorúbb szabványokat, hogy az autópálya számára szilárd tervezési keret álljon rendelkezésre, amelyhez igazodhat. A következő lépés, amelyre most sürgető szükség van, egy hasonlóan szoros program felállítása a kisteherautók és a nehezebb teherautók kibocsátásának fokozatos csökkentésére. E téren is arra van szükség, hogy az európai cselekvést a világ más részein is hasonló erőfeszítések kísérik.

5.8 Kutatás, fejlesztés és pénzügyi támogatás

A szükséges új technológiák némelyike még fejlesztési stádiumban van, és a közsféra oldaláról jelentős támogatásra és ösztönzésre lesz szükség ahhoz, hogy mihamarabb bevezetésre és széles körű alkalmazásra kerülhessenek. A szén-dioxid leválasztása és tárolása, a megújuló energiák továbbfejlesztése, a harmadik és negyedik generációs megújuló energiafajták, az elektromos (vagy hidrogén)meghajtású járművek és a hozzájuk szükséges infrastruktúra mind ebbe a kategóriába tartoznak, és mind nagymértékű támogatást igényelnek közpénzekből ahhoz, hogy világszerte mielőbb beindulhassanak.

5.9 A vasúti szektorba történő nagyszabású befektetésekre van szükség a villamosítás terjesztése érdekében és azért, hogy a vasúti utazás rövid távok esetén a repülésnél kedvezőbb alternatívává váljon Európában és a világ más részein egyaránt.

5.10 A civil társadalom bevonása

Sokkal többet kell tenni annak érdekében, hogy a nagyközönség, az üzleti szféra, a szakszervezetek és más civil szervezetek partnerségre lépjenek, és részt vegyenek a közös erőfeszítésekben.

- A polgárokat arra kell bátorítani és ösztönözni, hogy maguk is részt vegyenek a folyamatban, például otthonaik és autóik energiahatékonyságának javításával, környezetbarátabb energiaformák használatával a világítás és a fűtés terén, energiahatékonyabb termékek és szolgáltatások vásárlásával, illetve a mindennapi utazásaikkal és vakációikkal járó szén-dioxid-kibocsátás csökkentésével. Úgy látjuk, hogy a nagyközönség és a civil szervezetek növekvő hányada készen állna és hajlandó volna aktívan cselekedni, ha – megfelelő ösztönzőkkel kísért – határozott és hatékony politikai iránymutatást kapna arra nézve, hogy mit várnak el tőle.

- Számos helyi és regionális önkormányzati testület határozott elképzelésekről és bátor politikai vezetői képességről tett tanúságot e kérdésben. Bátorítani és ösztönözni kell őket a továbbhaladásra.

- Hasonló ösztönzők szükségesek a vállalkozások számára is a további eredményekhez. Arra kell bátorítani és ösztönözni őket, hogy folyamatosan javítsák tevékenységük energiahatékonyságát, és energiaszükségleteiket alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaforrásokból elégítsék ki. A szabályozást módszeresebben és szigorúbban fel kell használni mindenfajta termék és szolgáltatás energiateljesítményének növelésére.

- A szakszervezetekre is fontos szerep vár e folyamatban. Számos tagjuk az energiahatékonyság javításának és a hasznos információk terjesztésének élharcosa, és potenciális hozzájárulásukat el kell ismerni és támogatni kell. Megfelelő irányítás mellett az új termelési formák épp olyan szintű foglalkoztatást biztosíthatnak, mint a hagyományos, nagy szén-dioxid-kibocsátással járó termelési módok, eközben azonban megfelelő munkakörülményeket is biztosítanak.

5.11 Mindezeket az intézkedéseket el kell fogadni Európában, és agilisán követni kell annak érdekében, hogy csökkentjük fosszilis energia iránti keresletünket, általában véve is, de különösen az olaj tekintetében. Az intézkedéseket emellett meg kell próbálnunk elterjeszteni más partnerek körében a többi fejlett országban, és fokozatosan a feltörekvő és a fejlődő gazdaságokban is.

5.12 A feltörekvő gazdaságok és a fejlődő világ maguk is innovátorokká és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság úttörőivé válhatnak, amit aktívan ösztönözni is kell. A kereskedelempolitikákat soha nem szabad arra használni, hogy bárhol a világon a szén-dioxid-kibocsátás szempontjából kevésbé hatékony, régebbi ipart védjük.

6. Alkalmazkodás az olaj- és gáziparban

6.1 Amíg a világ gazdasága továbbra is függ az olajtól, az olajiparnak nyilvánvalóan ennek az igénynek a kielégítésén kell dolgoznia. Nem volna azonban megfelelő reakció az olajipar részéről, ha mindent úgy folytatnának tovább, ahogy eddig volt. Számos olyan terület van, ahol a világ olajiparától elvárható és el is kell várni, hogy segítse az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállást:

- annak felismerése, hogy a világgazdaságnak az előttünk álló évtizedekben át kell állnia a fosszilis eredetű olaj csökkenő használatára, és az ennek megfelelő gondolkodás, tervezés és viselkedés,
- az olajipar saját szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése a saját műveletei során,
- termékeiben – ahol ez fenntartható módon megoldható – a fosszilis tüzelőanyagok biomasszával vagy szén-dioxid-kibocsátás szempontjából semleges forrásokkal való helyettesítése,
- az olajipar jelentős tudásbeli és pénzügyi erőforrásainak felhasználása az átállás más oldalainak segítésére, valamint a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás mielőbbi kifejlesztésére és bevezetésére,
- szoros együttműködés az autópárral az alacsony vagy zéró szén-dioxid-kibocsátású járművekre való átállás felgyorsítása érdekében.

6.2 Az Európai Uniónak, tagállamainak és más kormányoknak a maguk részéről intenzív párbeszédet kell fenntartaniuk a globális olajiparral, hogy megpróbáljanak közös álláspontot kialakítani a csökkenő olajfelhasználás kialakítandó görbéjéről, és hogy megfelelő ösztönzőket kínáljanak az ipar számára annak támogatására (vagy ha szükséges, kikényszerítésére), hogy elmozdulás történjen ebbe az öt kulcsirányba.

6.3 Az EGSZB azt szeretné látni, hogy az iparág többet fordít egy alacsonyabb olajigényű jövőbeli világ kialakításának elősegítésére, és kevesebbet arra, hogy még több marginális olajforrást aknázzon ki, különösen ha ezek maguk is súlyos környezeti károkat okoznak majd.

6.4 Az EGSZB úgy véli, hogy van némi tere a bioüzemanyagok fejlesztésének (és különösen a biomassza nagyobb mértékű felhasználásának), de erre alkalmazni kell a fenntarthatósági kritériumokat, ami korlátozhatja e technológia terjedését. Ígéretesnek tűnik a biomassza pirolízise, melynek eredményeként talajjavítóként használható bioszén („biochar”) jön létre, ami így leköti a szén a talajban. A közlekedési ágazatban hosszú távú megoldásként ígéretesebbnek tűnik a villamos energia vagy a hidrogén. Folytatni kell az intenzív vitát a megfelelő ipari ágazatokkal annak érdekében, hogy kialakulhasson ezeknek az átállásoknak az optimális irányvonala.

6.5 Mivel az olaj ára emelkedett, az ágazat előtt már erős pénzügyi ösztönző áll a kitermelés és a finomítás hatékonyságának növelésére és a szállítási költségek csökkentésére. Az üzemanyagok minőségéről szóló irányelv további hasznos ösztönzőt nyújt ebbe az irányba, emellett ösztönzi a bioüzemanyagok bevezetését is.

6.6 Az olajtermékek megadóztatása már most is jelentős bevételt generál a kormányok számára, ami a jövőben, a szén-dioxid-kibocsátási engedélyek szélesebb körű aukciójával tovább növekedhet. E bevételek egy részét a szükséges új energiák fejlesztésének támogatására kellene fordítani. Meg lehetne fontolni esetleg magának az olajiparnak az érdekeltté tételét is abban, hogy nagyobb szerepet játsszon az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállásban, oly módon, hogy a szükséges beruházások tekintetében adókedvezményt vagy kedvezőbb értékcsökkenési leírási lehetőséget kínálnak.

Kelt, Brüsszelben 2009. január 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI